«بوزانتيون»
ارمنيجه يوى وسياسى غزته . صاحب امتياز ومدير مسؤلى
بوزانت كچيان
مطبعه وادارهخانهسى باب عالى جاده‌سنده ٣٨ نمرولى
دائر خصوصى در

ԲԻԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ — ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻԶԱՆԴ ՓԷՋԵԱՆ

Ի դիմաց թերթին կ'ստորագրէ մի միայն
ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն գրութիւնք

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab Aali Djaddéssi, No. 38.
CONSTANTINOPLE

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. Տարեկան 7 մէճտ. վեցամսեայ 3 1/2, եռամսեայ 2։ —Արտասահման 40 փր. վեցամսեայ 20, եռամսեայ 10։ Թղթատարի ծախք մեր վրայ, բայց ի հոսք Լոքալէ։

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 226 — Կ. ՊՈԼԻՍ, ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 1897 ՀՈՒԼԻՍ 28/9 ՕԹՈՄՏ. — 11 ՀԷՔ ԻՒ ԼՒՂՂԼ 1315. — 28 ԹԻՄՄՈՒԶ 1313 — Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 226

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ԴՈՐՆԵՐՆ ԵՒ Ա.ԶԳ. ԿԵՂՐ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

Ղալաթիոյ առժամեայ խնամակալութիւնը խառն ժողովոյ վերջին նստին մասուցեր է մանրամասն Տեղեկագիր մը, որ կ'պարունակէ նախորդ խնամակալութեան վերջին վճռամասիկ պաշտօնավարութեան շրջանի ընդհանուր գործառնութիւնները.— Ղալաթիոյ եկեղեցիին անխնամութեան շրջանի վիճակը.— ելմտական Տեսչութեան առժամեայ պաշտօնավարութեան գործերն.—իր (արդի մատակարարութեան) եօթնամսեայ պաշտօնին մէջ ունեցած երմտական, քննական, թաղային ու դպրոցական ընդհանուր գործառնութիւններուն մէկ պատկերը։ Այդն Տեղեկագիր, զոր Ա.Զգ. Վարչութիւնն իր առաջիկայ նստին մէջ ի նպատ պիտի առնու, կ'լուսաբանէ (կ'ըսեն մեզ) մանրի և անատուգութեան մէջ մնացած շատ մը հաշիւներ և պարագաներ, որոց վրայօք վաւերական տեղեկութիւն հրատարակուած տեսնելու այնքան հետաքրքրութիւն յայտնեց Բիւզանդիոն։ Արդի խնամակալութիւնն իր քննական առժամեայ պաշտօնն աւարտած համարելով, իր Տեղեկագրին կցեր է իր հրաժարական։ Թէպէտ վերջինս Ա.Զգ. Վարչութիւնը վերապահութիւնը, սակայն նշանակուած անդամներուն գրչեթէ ամէնքն ալ հրաժարական ղրկած ըլլալով, Ղալաթիոյ եկեղեցին և յարակից հաստատութիւնները կրնանք ըսել թէ կըրկին անգամ անիշխան և անգլուխ մնացած են։ Մեզ կ'ըսուի թէ միայն ծակոտ էֆ. Խաեան՝ առժամեայ խնամակալութեան բարեկեան առենապետը՝ կ'շարունակէ վարել գործերն, ինքն ըլլալով նաև գանձապետ, և ամենայն ինչ։ Անխուսափելի է որ նա ալ վհատի չատ չանցած և խուսափի այսուհետեւ ամէն պաշտօնէ։ որովհետեւ մեք դէշ սովորութիւն մ'ունինք որ երբ մեկու մը վրայ աչխատելու եռանդ և կարողութիւն տեսնինք՝ ա'լ ամէն գործ անոր վրայ կ'բեռնաւորենք, այն հետեւանքով որ մարդը կա՛մ կը զեղծանի, ինքզինք ամենայն ինչ հարկելով, և կա՛մ կ'վհատի, և ա'լ այնուհետեւ ազգային գործ բերանը չառնուր։ Ժամանակ է ուրեմն որ Ազգ. Վարչութիւնն աւելի լուրջ տնօրինութիւն մ'ընէ կրթական և մատակարարական այն կարեւոր հաստատութեանց շարքին համար որք բողոքուած են Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին չուրջը։

Ո'չ միայն հարկ անհրաժեշտ է կազմակերպել Ղալաթիոյ խնամակալութիւնն, այլ և պէտք է վերջնական որոշում մը տալ թէ կեդրոնական վարչութեան ներքին կազմութեան ատեն ինչպէս պիտի բացուէ՞ իր ուշ յուսիները կ'տեսնենք քան կանոնիկ։ Մանաւորապէս Բերայի կաթոլիկ վարժարաններուն վրայ ակնարկներ չենք կարդար։ Բայց ընեն ալ, բան մը չենք կրնար ըսել։ Այս իրենց իրաւունքն է։ կեդրոնական վարժարանը գոց է։ Հայ-հռոմէականք ուներն ուսուցիչարան մը և Մխիթարեան վարժարաններ, ուր աւելի կամ նուազ նոյն առարկայք կ'դասախօսուսին, և հարկաւ պիտի աշխատին օգուտ քաղել մեր միջնակարգ կըրթութեան անկազմ անկերպարան վիճակէն։

Բայց մե՞ք ինչ պիտի ընենք։ Պիտի բանա՞նք կեդրոնական վարժարանն։ Ըստեղես մը կ'առարկէ մեզ. «Ի՞նչ պիտի ընէք բանալով։ Շա՞տ գոհ մնացէք նախորդին արդիւնքէն»։ —Առ այս շատ որոշ է մեր պատասխան.—Դպրոցն, ուսմանց յայտագիրն, ի՞նչ յանցանք ունին։ կոյր վստահութիւն մի՛ ընէք այնպիսի գործիչներու վրայ որք արժանի չեն ձեր վստահութեան։ Լաւագոյն տարրերը գործածեցէք Վարժարանը վարելու համար, և այնատեն ո՞րն է այն չնորհքով հայ ընտանիքն որ չուզէ իր զաւկին խնամեալ միջնակարգ կըրթութիւնն մը աւանդել։

Ուրիշ մը կ'առարկէ. «Աչակե՞րտ ուր պիտի գտնէք։ Դասարան պիտի կրնա՞ք կազմել։»— Մեր դպրոցական տղաքն Աստուծոյ օրհնած գառնուկներն են։ Յարմարմա՛ծնեն, կ'բուսնին, կուգան կ'լուծին՝ չգիտես ուսո՛ից։ Ցնտեսական տագնապներու գաղթականութեան պատճառաւ ա՛յնչափ ազգայինք պակսեցան մայրաքաղաքէս, բայց դարձեալ չեն գտարկանար մեր դպրոցներ, բաւական է որ կանոնաւորապէս բաց մնան։ Ամէնէն ցնորատես դպրոցը Խասգիւղինը չէ՛ր։ 1896 Օգս.ի վերջին փակուէն ի վեր, կ'յուսայի՛ք լծաղային վարժարանի մը չափ աչակերտի բազմութիւն գտնել հոն նորէն։ Հաղիւ այս գարնան վերաբացուեցաւ 30-35 աչակերտով, և հիմակ անոնց թիւն 150ն անցած է։ Ա՛լ ասկէ կրնաք չափել ձեր առարկութեան արժէքն, երբ կ'կարծէք թէ Ազգին փափաքած մէկ դպրոցը բանալով, աչակերտի սով պիտի կրէք։ Չէ՛ մի որ նախապատրաստական թերի գասարանն իսկ անմիջապէս 40 աչակերտէ աւելի ունենայ արդէն։

Ուսուցիչ մը մեզ կ'գրէ թէ «կեդրոնական վարժարանի մրայն չենքը մաքրելու համար տան և հինգ օրն հազիւ կը բաւէ. Լո՛ղ տակաւին ուսուցչական մարմին կազմելու և ներքին բարեկարգութեան աչխատութիւններն։ Եթէ վերաբացման գործն այսպէս յապաղի և օգոստ. 15էն առաջ ծանուցում չըլլայ, թո՛ղ Ազգը «խերը» տեսնէ իր կրթական բարեգործոյն հաստատութեան։ Մ՛օտակայ կամ հեռաւոր գաւառներէն ե՛րբ պիտի իմանան ուսանողք և ե՛րբ պիտի պատրաստուին ճամբայ ելնելու։»

Ահա արդար դիտողութիւնները Ս. Պատրիարք Հօր խորին ուշադրութեան կ'մատուցանենք։

Ուսումն. Խորհուրդն ալ, որ դպրոցական գործի մանրամասնութիւններուն ու մինչեւ իսկ անձնական պարագաներուն այն ատիճան կ'ըզբաղի, որ մինչեւ իսկ գիրքերու և հեղինակներու, նոյն իսկ դասագրքի հեղինակներու չի ղանալ իր բարեխնամ ոչեմներն, ի՞նչ ընծայքի կը հետեւի Ազգին այս էն սիպողական կրթական խնդրին առթիւ։ Կարելի չէ՞ որ այս ճշմարտապէս չահագրգիռ խնդրոյ վրայ իմանայինք Ուսումն. Խորհրդոյ կարծիքը։

Հ՞պետքէ. Փողովուրդայ Վանոց
Համար 28

ՎԱՐԱԳԱՅ ՈՐԲԱՆՈՑ

Մեծապէս գոհ ենք որ որբերու խնամակալութեան համար մեր ծանօթ առաջարկութիւնն արժանաւոր արձագանգ գտաւ ազգային մամլոյ և մանաւանդ օգտաչատ հայաթերթիդ կողմէն, ու ձեր խիստ բարեդէպ ու համակրալից խմբագրականներ, ու Մեծայարդ Տքդ. Իւթիւճեանի գիտականնօրէն յառաջ բերած վաստակն ու գործի դիւրութեան համար ներկայացուցած բարեյարմար առաջարկը, մեր առաջարկութեան եւս առաւել գործնական ու ժողովրդական հանգամանք մը տուին։ Արդէն Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն իր բարձր հովանաւորութիւնը չնորհած ըլլալով, գործն ամէն կերպով վստահութիւն ներշնչող հանգամանք և գործնականութեան ամէն պայմանները կ'ներկայացնէ. կ'մնայ տեսնել թէ բարեսէր հասարակութիւնն ի՛նչ աստիճանի ընդունելութիւն պիտի ընէ մեր առաջարկին և թէ որքան խնամարկութեան համար երեւցած եռանդն ի՛նչ աստիճանի լըրջութիւն ունի։ Վեց ամիս առաջ երբ ստանձնեցինք Վարագայ Վանուց հոգաբարձութիւնն, այս նշանաւոր մենաստան տնտեսական տագնապի ամէն ծանրութիւնները կրած, ամայի էր, խոպան կործանման վտանգի ենթարկուած։ Տնտեսական տագնապէն առջի չրջանէն ուրիշ բան ժառանգած չէինք, այլ մեծագումար պարտուց հետ հազիւ մի ամայ բաւականաչափ ուտեստ, 2 եզ, 1 գոմէշ, նաեւ աւերումէ ազատ մնացած քանի մը կոտր չէնքեր։ Ամէնն այսչափ։ ո՛չ աւելի և ո՛չ պակասը։ Այդ մենք ժառանգած էինք նաև մի խորին հաւատ թէ ժողովրդեան սէրը գէպ իր նուիրական սրբավայրերն և մանաւանդ դէպ ի Վարագ, այնչափ մեծ է և այնչափ սերտ առնչութիւն ունի իր կրօնասիրական զգացմանց, աւանդութեանց և եկեղեցական յիշատակներու հետ, որ կրնայ չուտով վերականգնել և ազգին օգտակար ըլլալու գրից մէջ գնել. մանաւանդ այս միջոցին որ ազգն ամէնէն աւելի պէտք ունի անոնց, խնամելու համար իր բազմաթիւ անտէր ու անպաշտպան որբերը։

Այս հաւատով ձեռնարկեցինք ի գործ և գոհ ենք այսօր հաստատելու որ օգնականութեամբ Տեառն և չնորհիւ Վարագայ Ս. Տաճարին, կըրնանք ի գլուխ հանել այս բարի գործ։ Այս հաստատ հաւատ ու համոզումն ունենալով, մենք կոչում ըրինք տեղական հայ ժողովրդեան բարեխըղճական ու բարեպաշտական զգացմանց եւ ժողովուրդը, թէեւ տնտեսական տագնապի հետեւանքները կրած, այնու ամենայնիւ տուաւ, ո՛րչափ կարելի ու հնարաւոր էր։ Նոյն պատուական սրբավայրի մէջ ընակութիւն եւ տաճարի մէջ հանապազօրեայ աղօթք ու ժամագասութիւն նեբելի ու տանելի ընելու համար։ Շատերն իրենց չուենեցած էն անգամ տուին անկողին, սփռոց, կարասի, երկրագործական գործիներ, անասուններ, եկեղեցական Ս. Սպասներ, չապիկ ևն։ Ուրիշներ տուին ալիւր, ղեհատցու, կօշիկ. դարբինն ու գերձակն, ատաղձագործն ու գործաւորն (սանակ) իրենց արի աչխատութիւնն, իսկ դրամական հանգանակութեամբ ալ կարելի եղաւ գնել 22 ոչխար, 2 կով, որբերու համար զգեստներէն, ուտեստներ, ցորեան ու վիրսկիլ դարման երկրագործական աչխատութիւններուն։ Շնորհակալութեամբ կ'յիշենք նաև անգլ. նախորդ հիւպատոս Մ.ր. Ուիլկէնսի արտաքին նըպաստից գումարներէն Վարագայ սրբոյն նպաստը 15 ոսկի օսմ. որով կարելի եղաւ մեզ հոգալ Վանքի վերաբացման սկզբնական ծախքերն, եւ Ա. մերկ. Միսիօնար Մր. Ափէնի չնորհած 6 եղներն, որով կարելի եղաւ Վանքի երկրագործութիւնն աւելի հասարատ հիման վրայ դնել։ Եթէ վերոյիշեալ նիւթական նուէրներուն արժէքը դնենք, դրամական նուէրներու հետ, մինչեւ ցայդ կատարուած տեղական հանգանակութիւնը կ'հասնի իբր 100 (հարիւր) ոսկիի, միայն պէտական կ'ըսենք, որովհետեւ մինչեւ ցարդ արտաքին ո՛եւ է նպաստ կամ օգնութիւն մը ստացած չենք։

Ժողովրդական այս համակրանքէն ու վստահութենէն քաջալերեալ, Վանքը քնակելի ընելէ յետոյ, որոշեցինք վերստանալ Տառանգաւոր-Որբանոցն, ուր հաւաքեցինք հետզհետէ 10-15 և ապա մինչեւ ցարդ 23 աշակերտներ, որոց երկուքը միայն որդեգիրներ են տեղացի բարերարաց հաշուոյն և մինն ալ թոռակալուր. Մնացեալ 20ը կ'պահուին Վանքի և ժողովրդական նպաստից հաշուոյն։ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը քաջալերելով մեր սոյն ձեռնարկն, ո՛չ միայն բարեհաճեցաւ իր բարձր հովանաւորութիւնը չնորհել անոր, այլ առնուանելով նոր առժամանակեայ Վանահայրն եւ հաստատելով Հոգաբարձական ժողովոյս կազմութիւնը, չնորհ ըրաւ նաեւ կեդր. Որբանոցամ յանձնաժողովոյ որոշմամբ ամսական տասն ոսկիի նպաստ մը յատկացնել Վարագայ Որբանոցին։ Ժողովս հրամանաւ Ս. Պատրիարք Հօր և ընդ նախագահութեամբ Վանահօր գումարուելով, խորհրդակցութիւններ կատարած և պատրաստելով Վանքի ու Որբանոցի տարեկան ելմտացոյցը ներկայացուցած է Ս. Պատրիարք Հօր հաւանութեան, սահմանելով որ որդեգիր եւ թոռակալուր աչակերտներէ զատ, միայն Վանքի եւ Որբանոցամ վարչութեան չնորհած ամսական 10 ոսկիի հաշուոյն 40 որբեր պահուին։ Սոյն նպաստի առաջին ամսավճարն ստանալէ յետոյ պիտի ընդունինք 20 որբեր ալ, որով աչակերտաց թիւը կ'հասնի 43ի առ այժմ։

Գալով Տքդ. Իւթիւճեանի առաջարկին (Բիւզանդիոն համար 193), կը խոստովանինք որ մեծայարգ գիտնականի այդ առաջարկութիւնը՝ թէեւ մեր սկսած գործն աւելի ժողովրդական եւ դիւրամատչելի ընելու բնութիւնն ունի, սակայն Հոգաբարձութեանս համար ալ կարգ մը դժուարութիւններ կ'ներկայացնէ, օրինակի համար՝ նոր որբ մը ընդունած ատեն պիտի պարտաւորինք պատրաստել անոր անկողինն և զգեստն, որ առնուազն 1 1/2 ոսկիի կ'հասնի, նաեւ անոր տարեկան հացն այժմէն գնելով պատրաստել, ուրովհետեւ յառաջիկայ հունձքէն յետոյ հացի սղութեան ու երաշտութեան վտանգները կ'նախատեսուին, այս պատճառներով էր որ որդեգրութեան գումարը կանխիկ վճարելու որոշումն ըրած էինք։ Այսու ամենայնիւ գործին մեր կողմէն ալ դիւրութիւն մը տուած ըլլալու համար, եւ համարելով որ ուրիշներ ալ գտնուին, որոնք ուզեն միանուագ 5 ոսկիի կանխիկ վճարումով որբեր որդեգրել, որով դիւրութիւն ունենանք սկզբնական անհրաժեշտ ծախքերն հոգալու նոյն կանխիկ վճարումներու միջոցաւ, կ'ընդունինք Տքդ. Իւթիւճեանի առաջարկն եւ ըստ այնմ հետեւեալ կերպով կ'սահմանենք մեր նախկին առաջարկը զոր առիթ ունեցանք մատուցանելու քարեսիրաց ուշադրութեան.—

Ա. Վարագայ «Փառանգաւոր-Որբանոց» Որբանոցին մէջ որդեգիր մը ունենալու համար պէտք է վճարել ֆռանսոպ. կոնկիլ վճարումով 5 լիրա օսմանեան։

Բ. Անոնք որ նոյնչափ գումար միանուագ վճարելու դիւրութիւն չունին. կրնան փոխանակ 5ի վճարել 6 ոսկի ամսական կէս ոսկիէ վճարմամբ։ Միայն այսպիսիներէ կ'խնդրուի որ եթէ կարելի է 2—3 ամսականը կանխիկ վճարեն և ապա պարբերաբար։

Գ. Անոնք որ մէկ որբ որդեգրելու կարողութիւն չունին, կրնան քանի մ'ընկերներով կամ էանաֆական դասակարգով միասին ունենալ մէկ կամ աւելի որդեգիրներ, միանուագ կամ պարբերական վճարումով։ Այս վերջին եղանակը մենք արդէն առաջարկած ենք տեղական ժողովրդեան և էանաֆ արհեստաւորներու համար։

Դ. Կ'ընդունինն նաև առանձին նուիրատուութիւններ և հոգաբարձութիւնս յանձնառու է այդ կերպով Ս. Պատրիարք Հօր կամ ուրիշ միջոցներով իրեն հասած մէն մի 5 ոսկի կանխիկ գումարի փոխարէն պահել Վարագայ Որբանոցի մէջ մէկ որբ մէկ տարուան համար։

Ե. Իւրաքանչիւր որդեգրող անձ կամ դասակարգ պէտք է խոստանայ գոնէ 5 տարի անխափան վճարել որդեգրութեան գումարը, մինչեւ որ որբերը քիչ շատ չափահաս ըլլան։ Հակառակ պարագային Հոգաբարձութիւնս պիտի պարտաւորի չաւ ի սիրտ Որբանոցէն հեռացնել այն որդեգիրն, որոյ բարերարը չի չարունակեր կատարել իր խոստումը։

Ասոնցիկ ի դիւրութիւն գործոյն այս ատիճանի դիւրամատչելի եղանակ մը յանձն կ'առնումք առաջարկել բարեսէր հասարակութեան ուշադրութեան, յուսալով որ ընդունելութիւն պիտի գտնէ և թէ փորձն ու գործը պիտի ցուցնեն որ սին խօսքեր չէին ինչ որ մինչեւ ցարդ լսուեցան ու գրուեցան որբերու խնամարկութեան ամենակարեւոր գործին առթիւ։

Այս առթիւ ուրիշ առաջարկ մ'ալ կ'ընենք գասառաց ձրի դասագիրք և գրական պիտոյք հայթայթող մարմնոց, հայ հեղինակներուն, խմբագիրներուն, գրավաճառներուն և ամէն կարգի ուսումնասէր և բարեսէր ժողովրդեան։

Վարագայ Վանուց այն երբեմնի համբաւաւոր թանգարանը թափուր է այսօր. որբերը դասագիրք ու գրական պիտոյքներ չունին. Ս. Տաճարը զուրկ է եկեղեցական կարեւոր սպասներէ, Ս. Աւօթներէ ու գիրքերէ. չկան ճոխ մանրադրութիւնք, ընծեղցուածքներ գիրքեր, լրագիրք և այլն։ Հայ ժողովրդեան պարտքն է լրացնել այս թերին ըստ կարելւոյն և տակաւ առ տակաւ Գիւաւառաց ձրի դասագիրք և գրական պիտոյք հայթայթող ժողովներէն կ'խնդրուի տալ ձրի դասագիրք, գիրէ, մելան և այլն. հեղինակներէ ու գրավաճառներէ կ'խնդրուի տալ հին և նոր երկասիրութիւններ. խմբագիրներէն կ'խնդրուի տալ մի մի օրինակ ազգային լրագիրներէն։ Թո՛ղ Ս. Էջմիածնի և Երուսաղէմի Վանքերը լսանան իրենց ճոխ թանգարաններն և տան եկեղեցական Ս. Սպասներ և անօթներ, չուբչառ, թագ, սաղաւարտ, սկիհ, բուրվառներ, խաչեր, աւետարաններ և այլն։ Այս վերջին առաջարկութիւնը կ'մասուցանենք մանաւանդ Ալէքսիեան Սրբազանի ուշադրութեան, որ երբեմն այնչափ արութիւնաւոր կերպով վաստակած է այս Սուրբ Մենաստանի համար։

Ահա այս կերպով միայն կարելի է իր նախկին ճոխութեան ու փառաց և Ազգին օգտակար ըլլալու դիրց մէջ դնել այս նշանաւոր պատմական Մենաստանն, որ երբեմն այնչափ մեծ դեր ունեցած է նահապետին և համօրէն ազգի կրթութեան գործին մէջ, դեր մը, զոր այսուհետեւ աւելի օգտակարութեամբ կրնայ վերսկսիլ չնորհիւ հայ ժողովրդեան ամէն դասակարգերու անկեղծ աչակցութեան։

Աթոռանուեալ Վանահայր Ամենապատիւ Հոգեբոյս-Ներսէս Վարագայ Վանուց
ՍՏԵՓԱՆ Վ.ՐԴԻ. ԱՂԱՋԱՏԵԱՆՑ
Դիւան Հոգեբոյս-Ներսէսեան Ժողովոյ
Ատենապետ — Ատենագիր
Ց. ՊԱՐՈՒՉԵԱՆ Ա. ԱՂՈՒՄԱՆԵԱՆՑ
Ի Վարագ, 8 Ցլս. 97.

Ա Ղ Բ Ա Տ Ա Խ Ն Ա Մ Ք

Մայր-Եկեղեցւոյ Թաղական Խորհրդոյ ընտրութիւնը վերջացաւ. մնաց միայն վաւերացումն որուն անձկանօք կ'սպասէ ընտրող թաղացին։ Հիմա կայ Ազգային խնդիրը։ Ասիկայ միայն Մայր-Եկեղեցւոյ թաղին խնդիրը չէ, այլ Գում-Գարւոյ չորս թաղերուս, որք են՝ Մայր-Եկեղեցւոյ թաղ, Գում-Գարւոյ դուրս կէսիկ-Փաշա և Եէնի-Գարւոյ թաղ. Խորհրդոյ ընտրութեան մանակցեցան միայն Մայր-Եկեղեցւոյ թաղեցիք. իսկ Ազգային խնդրին վերակազմութեան պիտի չհաղորդակցին միանգամայն չորս թաղերուս ազգայիններ։ Այս օրերս մեր ձեռքն անցաւ Համարատուութիւնն Ընկերութեան Տնօրէն Խորհրդոյն որ հրատարած է։ Համարատուութիւնն ուշադրաւ է Հիմնադրաց Ժողովոյն որ իսկապէս գործութիւն չունի. և սակայն այս ժողովոյ Դիւանը կ'յայտարարէ թէ «Ազգասէրը Ընկերութեան Տնօրէն Խորհրդոյ տոյն 16 ամսեայ հաշուեկշիռը քննելով եւ տուեալաց հետ բաղդատելով՝ յար եւ նման գտանք»։ Փափաքելի էր գիտնալ թէ կազմալուծեալ Հիմնադրաց ժողովին ե՞րբ գումարուեցաւ, քանի՞ հոգիով գումարուեցաւ, ե՞րբ կազմեց Հաշուեքննիչ Ծանձնաժողով, ե՞րբ լսեց Ծանձնաժողովոյ Տեղեկագիրն, և այս Տեղեկագրոյն հիման վրայ՝ ե՞րբ վաւերացուց Տնօրէն Խորհրդոյ Համարատուութիւնը։ Փափաքելի էր նոյնպէս գիտնալ թէ Հիմնադրաց ժողովոյ Դիւանի անդամոց պաշտօնավարութեան պայմանաժամն երբեք չի՞ լրանար. եթէ 91 տարուան պայմանաժամաւ մնեաց նորէն ան ալ պաշտօնին, թո՛ղ բացէ ի բաց ըսեն, ամէն մարդ գիտայ։ Տեղեկագրէն կ'իմանանք նաեւ թէ Տնօրէն Խորհրդոյ, որ ընտրուեր է 96 ապրիլ 7ին, կ'բաղկանայ եղեր ալ միայն Մայր-Եղեկեցւոյ թաղեցիներէ. անոր մէջ ներկայացուցիչ չեն ուղեցած ո՛չ Կէտիկ-Փաշա, ո՛չ Գում-Գարւոյ դուրս եւ ո՛չ Եէնի-Գարւոյ։ Ըստ սկզբան «Զորս միաբան թաղերու» տիտղոսը զարդի համար է միայն, թէեւ հանգանակութեանց ժամանակ անտես չէ առնուած չորս թաղերէ և ո՛չ մին։

Այս ամէնը փակագծի մէջ։ Հիմա գանք բուն խնդրոյն։ կ'լսենք թէ կազմալուծեալ Հիմնադիր Ժողովոյ յաւիտենական Դիւանը ձեռնարկած է ընտրելու նոր Տնօրէն Խորհուրդ։ Ահա՛ բողոքելի արարք մը։ Այս Դիւանն ո՞երկէ կ'առնի այդ իրաւասութիւնը, նոյն իսկ եթէ իրօք մեծաշնորհն ատացած ըլլայ իր պաշտօնին։ Մեծաշնորհի կանոնագրոյն մէջ որտե՞ղ է իրեն Տնօրէն Խորհրդոյ կազմութեան իրաւունք։ Այդ կերպով կատարուելիք ընտրութիւնը մենք հիմակուց կ'հրաժարկենք ապօրէն, և չենք կարծեր որ ընարեալք ալ պատիւ համարին իրենց և ընդունին այդպիսի ընտրութիւն մը։ Ամէնէն առաջ պէտք է վերակազմել Հիմնադրաց ժողովը։ Այս ժողով պէտք է նայ իր Դիւանը ձորոգէ, ապա կատարէ Տնօրէն Խորհրդոյ ընտրութիւն։ Գուցէ առարկուի թէ Ընկերութեան անդամոց համար դժուար է ի ժողով գումարուելի Հիմնադրաց ժողովոյ ընտրութիւն կատարելու համար։ Անդամոց թիւը նշանակուած չէ համարատուութեան տեղեկագրոյն մէջ. բայց ինչ որ ալ ըլլայ այդ թիւ, անդամք կարող են Հիմնադրաց ժողովոյ ընտրութիւնը կատարել՝ առանց ի ժողով գումարուելու։ Ահա՛ պարզագոյն միջոց։ Մայր-եկեղեցւոյ նորընտիր Թաղ. Խորհուրդը տպել նամակներով եւ քուէթուղթերով, որոց կցուած պէտք է ըլլայ Ընկերութեան անդամոց ցուցակը, կ'հրաւիրէ բոլոր անդամներն ո՛րոշել օր մը Խորհրդարան բերել անձամբ կամ նամակաւ ղրկել քուէները, նոյն ժողովոյ ընտրութեան համար։ Քուէներուն պարունակութիւնը կ'կատարուի ի ներկայութեան Թաղ. Խորհրդոյ, և առաւելագոյն քուէ սացողները կ'հռչակուին Հիմնադիր ժողովոյ անդամ։ Թո՛ղ մեզ չըսեն նաեւ թէ Թաղ. Խորհուրդը չէ կարող միջամտել Ազգատախնամին վերակազմութեան գործին։ Թաղ. Խորհրդոյ պարտքն և իրաւունքն է այդ։ Աչքառեւ, թաղի մը աղքատաց խընամքն ըստ օրինի Թաղ. Խորհրդոյն պատքն է։ Աղքատախնամներն ուրիշ բան չեն՝ բայց միայն Թաղ. Խորհրդոյ օժանդակ մասներ։ Ուրեմն Թաղ. Խորհուրդն իր իրաւունքն ի գործ պիտի դնէ, պէտք եղած միջոցները գործադրելով՝ վերակազմելու այն մարմինն որ իրեն պիտի օժանդակէ աղքատներն և հիւանդները խնամելու գործին մէջ։

Եպարակացութիւն։ Նախ վերակազմութիւն Հիմնադրաց ժողովոյ՝ որուն գոյութիւնն Օրէնքին պահանջումն է. ապա ընտրութիւն Դիւանի Հիմնադրաց ժողովոյ, հուսկ յետոյ ընտրութիւն Տնօրէն Խորհրդոյ որ իր մէջ պէտք է ունենայ չորս թաղերէն ալ ներկայացուցիչներ։ Այս ամէնը կրնան ըլլալ՝ Մայր-Եկեղեցւոյ նորընտիր Թաղ. Խորհրդոյ վաւերացումէն յետոյ միայն։ Հետեւաբար խօսք անընդունելի է Տնօրէն Խորհրդոյ հապճեպ ընտրութիւնն որուն ձեռնարկած է կազմալուծեալ Հիմնադրաց ժողովոյ Դիւանը։

Ց. Գ. ՓԱԼԱՍԳԱՆԵԱՆ

ԴԱՎԱՆԱՆՔ ՏԱՐԿԱԾ ՊԱՏՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՐԱՊԵՏ ՀԱՅԿԱԶՆԻ

Ա. Գ. Ղ. Հ. Ա. Ա. Ա

ՏԵՂԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԵՐԸ Ի ԹԻՖԼԻՍ

Ժամանակ է, որ մեր հասարակությունը ուշադրություն դարձնի տեղական տուրքերի վրա, որոնք ամեն տարի ավելանում են, ինչպես ամեն տեղ, որտեղ ինքնավարություն կա։ Ինչպես հայտնի է, տեղական տուրքերի մեծ մասը գնում է քաղաքային տնտեսության համար, որ նշանակում է, որ նրանք ուղղակի կապ ունեն մեր կյանքի հետ։ Ուրեմն մեզ համար հետաքրքրական է իմանալ, թե ինչ տուրքեր կան Թիֆլիսում, ինչ են նրանք տալիս և ինչ ծախսեր են արվում նրանց հաշվին։

Ամենից առաջ պետք է նշել, որ Թիֆլիսում տեղական տուրքերի մեծ մասը գանձվում է ոչ թե քաղաքային, այլ նահանգային հաստատությունների կողմից։ Այդ տուրքերը հետևյալներն են։

1. Ապրանքների վրա դրված տուրքը, որ գանձվում է ապրանքների ներմուծման ժամանակ։ Այդ տուրքը տարեկան տալիս է 1 միլիոն 400 հազար ռուբլի։

2. Գինու տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 200 հազար ռուբլի։

3. Գործարանների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

4. Ճանապարհների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

5. Ձիերի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

6. Ավտոմոբիլների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

7. Ծխախոտի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

8. Ածուխի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

9. Նավթի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

10. Շաքարի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

11. Թեյի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

12. Սուրճի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

13. Կակաոյի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

14. Շոկոլադի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

15. Կոնֆետների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

16. Մրգերի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

17. Բանջարեղենի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

18. Հացահատիկների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

19. Ալյուրի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

20. Հացի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

21. Միսի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

22. Ձկան տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

23. Կաթնամթերքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

24. Ձվի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

25. Մեղրի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

26. Մոմի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

27. Յուղի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

28. Օճառի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

29. Լվացքի փոշու տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

30. Մաքրող միջոցների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

31. Ներկերի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

32. Լաքերի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

33. Յուղաներկերի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

34. Ջրաներկերի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

35. Մելանի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

36. Թանաքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

37. Գրիչների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

38. Մատիտների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

39. Գրքերի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

40. Թերթերի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

41. Ամսագրերի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

42. Գրքերի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

43. Նոտաների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

44. Երաժշտական գործիքների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

45. Նվագարանների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

46. Լարերի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

47. Ստվերների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

48. Լամպերի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

49. Ապակիների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

50. Հայելիների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

51. Կահույքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

52. Գորգերի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

53. Վարագույրների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

54. Սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

55. Ճաշի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

56. Թեյի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

57. Սուրճի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

58. Կակաոյի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

59. Շոկոլադի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

60. Կոնֆետների սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

61. Մրգերի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

62. Բանջարեղենի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

63. Հացահատիկների սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

64. Ալյուրի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

65. Հացի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

66. Միսի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

67. Ձկան սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

68. Կաթնամթերքի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

69. Ձվի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

70. Մեղրի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

71. Մոմի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

72. Յուղի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

73. Օճառի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

74. Լվացքի փոշու սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

75. Մաքրող միջոցների սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

76. Ներկերի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

77. Լաքերի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

78. Յուղաներկերի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

79. Ջրաներկերի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

80. Մելանի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

81. Թանաքի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

82. Գրիչների սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

83. Մատիտների սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

84. Գրքերի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

Տեղական տուրքերի մեծ մասը գնում է քաղաքային տնտեսության համար, որ նշանակում է, որ նրանք ուղղակի կապ ունեն մեր կյանքի հետ։ Ուրեմն մեզ համար հետաքրքրական է իմանալ, թե ինչ տուրքեր կան Թիֆլիսում, ինչ են նրանք տալիս և ինչ ծախսեր են արվում նրանց հաշվին։

Ամենից առաջ պետք է նշել, որ Թիֆլիսում տեղական տուրքերի մեծ մասը գանձվում է ոչ թե քաղաքային, այլ նահանգային հաստատությունների կողմից։ Այդ տուրքերը հետևյալներն են։

1. Ապրանքների վրա դրված տուրքը, որ գանձվում է ապրանքների ներմուծման ժամանակ։ Այդ տուրքը տարեկան տալիս է 1 միլիոն 400 հազար ռուբլի։

2. Գինու տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 200 հազար ռուբլի։

3. Գործարանների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

4. Ճանապարհների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

5. Ձիերի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

6. Ավտոմոբիլների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

7. Ծխախոտի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

8. Ածուխի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

9. Նավթի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

10. Շաքարի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

11. Թեյի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

12. Սուրճի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

13. Կակաոյի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

14. Շոկոլադի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

15. Կոնֆետների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

16. Մրգերի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

17. Բանջարեղենի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

18. Հացահատիկների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

19. Ալյուրի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

20. Հացի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

21. Միսի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

22. Ձկան տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

23. Կաթնամթերքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

24. Ձվի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

25. Մեղրի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

26. Մոմի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

27. Յուղի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

28. Օճառի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

29. Լվացքի փոշու տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

30. Մաքրող միջոցների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

31. Ներկերի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

32. Լաքերի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

33. Յուղաներկերի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

34. Ջրաներկերի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

35. Մելանի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

36. Թանաքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

37. Գրիչների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

38. Մատիտների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

39. Գրքերի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

40. Թերթերի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

41. Ամսագրերի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

42. Գրքերի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

43. Նոտաների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

44. Երաժշտական գործիքների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

45. Նվագարանների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

46. Լարերի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

47. Ստվերների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

48. Լամպերի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

49. Ապակիների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

50. Հայելիների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

51. Կահույքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

52. Գորգերի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

53. Վարագույրների տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

54. Սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

55. Ճաշի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

56. Թեյի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

57. Սուրճի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

58. Կակաոյի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

59. Շոկոլադի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

60. Կոնֆետների սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

61. Մրգերի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

62. Բանջարեղենի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

63. Հացահատիկների սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

64. Ալյուրի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

65. Հացի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

66. Միսի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

67. Ձկան սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

68. Կաթնամթերքի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

69. Ձվի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

70. Մեղրի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

71. Մոմի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

72. Յուղի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

73. Օճառի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

74. Լվացքի փոշու սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

75. Մաքրող միջոցների սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

76. Ներկերի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

77. Լաքերի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

78. Յուղաներկերի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

79. Ջրաներկերի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

80. Մելանի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

81. Թանաքի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

82. Գրիչների սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

83. Մատիտների սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

84. Գրքերի սպասքի տուրքը, որ տարեկան տալիս է 1 միլիոն 100 հազար ռուբլի։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Հայկական հարցերի մասին մեր հասարակությունը շատ քիչ է մտածում։ Մինչդեռ այդ հարցերը շատ կարևոր են և պետք է ուշադրություն դարձնել նրանց վրա։ Հայկական հարցերի մասին մեր հասարակությունը շատ քիչ է մտածում։ Մինչդեռ այդ հարցերը շատ կարևոր են և պետք է ուշադրություն դարձնել նրանց վրա։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Հայկական հարցերի մասին մեր հասարակությունը շատ քիչ է մտածում։ Մինչդեռ այդ հարցերը շատ կարևոր են և պետք է ուշադրություն դարձնել նրանց վրա։ Հայկական հարցերի մասին մեր հասարակությունը շատ քիչ է մտածում։ Մինչդեռ այդ հարցերը շատ կարևոր են և պետք է ուշադրություն դարձնել նրանց վրա։

##

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՐԹՂ ՊՐԻԹԻԾ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՕ ԱՆԳԼ. Ոսկի 3,000 000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 12,433,000
ՀԱՍՈՑԹ 1895 ՏԱՐԻՈՑ 3,161,300

ՆՕՐԹՂՐԸՆ ԷՅՈՒՐԸՆՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՕ ԱՆԳԼ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,671,100
ՀԱՍՈՑԹ 1894 ՏԱՐԻՈՑ 1,245,300

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովութիւններ ի գործ կը դնէ չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած գրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար վերին աստիճան կարգադրել։ Նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ յարգ տուժած վճարուին 20,000,000 Անգլ. Ոսկին կ'անցնի.

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

«ՄԱՐԻԹԱՅՄ»

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՕ ԱՆԳԼ. Ոսկի 5,000,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ. Ոսկի 100,000

Ընկերութիւնը կ ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարները խիստ օգտակար պայմանաւ։ Դնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուղղակի կը հրաւիրուին գիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 կր. անենաներն, առ ԴԱՒՈՒՆԿ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Դործակալ կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ Կ. ՊՈԼՍՈՑ

ԱՐՄՏԻԻ. — Ցորեն. — Վերջացող շաբթուն ժամանեցին 55,000 քիլէ ցորեն, կակուղ գանազան տեսակ. Անատոլուէ վաճառուեցան 55,000 Անատոլուէ 22 ղրուչէն։ Կարծր ցորենը հասաւ ու ծախուեցաւ 25,000 Անատոլուէ՝ Եւրոպայի համար օխան 39-42 փարայէն։ Եգիպտացորեն. — Աղէքսանդրիոյ համար 500,000 օխա մեւ ծով ծախուեցաւ օխան $17^1/_2$-18 փարայէն։ Ինդրանք կայ, բայց նոր ու հին հունձքէն պատրաստ չկայ։ Գոթէ.— Տեղական սպառման համար 4000 քիլէ Դանուբ ծախուեցաւ 10-$10^1/_2$ ղր.էն։ Հրապարակն ոգեւորեալ է. արտածման համար գործ չկայ։ Իզմիրի մէջ կ'արժէք քիլէն $9^1/_4$-12 ղր.։ ըստ տեսակին։ Թաղեաներ.— Ինդրանք կայ բայց գործ չկայ, թէեւ հին հունձքի պատրաստի քանակութիւնը չատ է։ Նոր բերքէն ժամանում չեղաւ։ Մարսիլիայի մէջ Ռուսոսդոյի տեսակի գինն է 19։ Իզմիրի մէջ 27 $^1/_2$։ Սոուսոմ.— Եւրոպայի համար 500 պարկ ծախուեցաւ 88էն։ Իզմիրի մէջ կ'արժէ 87 փարա Սէխա.—200 պարկ Անատոլու ու Դարդանէլ ծախուեցաւ օխան 31-32 եւ 44-45 փր.էն։

ԱԼԻՒՐ. —Վերջացող շաբթուն ժամանեցին ու ծախուեցան 5,025 պարկ, որոց 3500ն Օտեսա 100-110 ղր.էն պարկը, 1500 Սամսոն 75-85էն, 25 փոքրիկ 105էն։

ԳԱՂԹԱՒԵՐԻ. — Շաբաթ. — Ժամանեցին 1700 պարկ Թրիէսթէ եւ 555 ռուսական. 1700 Թրիէսթէ ծախուեցաւ 79-81 ղր.էն եւ 555 ռուսական 76էն։ Խահոէ.— Ժամանեցին 1960 պարկ. ծախուեցան 1000. պատրաստ 4000. Հրապարակը ակտիւ է։ Կ'արժէ պարկը 6-$8^1/_2$ օսմ. ոսկի։ Բրէնդ.— Ժամանեցին 870 պարկ Ռանկուն, 1900 եգիպտական, 650 ճաբռնական եւ 100 Իզմիրն։ Ծախուեցան 1900 պարկ եգիպտական պարկն 70-74 էն, 870 Ռանկուն 115էն, 650 ճաբռնական 160-170էն և 100 Իզմիրն 54 փր.էն։ Սիկթեքեան կարգագ.— Թականրոքի վրայ գործ եղաւ օխան $9^1/_2$ ղրուչէն։ Մոմ.— Ֆոտոնիէ 800 անտուկ ժամանեց ու ծախուեցաւ անտուկը 45էն ու Աբդլղոն 500 ժամանեց ու ծախուեցաւ 43էն Օսմանիյէի գինն է անտուկը 45 ղրուշ և Պափորը՝ քիլօն $3^3/_4$ ղր.։ Բարքէդ.— Մնաւուկը $21^1/_2$ ղր.։ ոսկին 100 ղրչէն։

ՄԵՏԱՂ. — Երկաթ. — 100 թոնս ժամանեց։ Շատ գործ չեղաւ։ Մեւ տագի միւս տեսակներուն վրայ նշանակութեան արժանի գործ չեղաւ։

ԱԼԲՈԼ.—Ծախուեցան 196 տակառ՝ $47^1/_2$-49 օխան մէկ օսմ. ոսկով։

ՀԱՆԵՒԱԾՈՒԽ. — Կարեւոր գործ չեղաւ։

ՄԱՆԻՖԱՔՈՒՐԱ. — Հրապարակին վրայ չատ գործ չկար. գիներն հաստատուն էին։ Մանածէ, մարմարի, կտաւի և սպածոյի վրայ քիչ չատ գործեր եղան։

ԱՐՏԱՑԵԼԻ ՆԻՒԹԵՐ.— Թէքիւթ.— 600 հակ ծախուեցաւ օխան 17[illegible] ղրչ.էն։ Բուդրա.— Նոր լմնացան, բայց վաճառումն չեղաւ։ [illegible] պակ.— Ժամանումի վաճառքը [illegible] Մէտպուա.— Շարաթուս քիչ գործ [illegible] ի Լիոն Պրուսայի բժշկական [illegible] (կուժ) գինն է 40 ֆր. Սուրիա.— 38 Ա. Պրուսայի կոկոնոյը մնացաքս (Օրկանէն) 41 և Սուրիա՝ 41։ Մարսիլիոյ մէջ մէկ քանի գործ եղաւ Սուրիոյ բժշկական մնացաքսի վրայ՝ 35.50-36 50 ֆր.էն։ Կապէրա.—Միշտ ժամանումի կայ բայց վաճառումն չըլլայ։ Աֆիոն.— Վաճառումի չեղաւ Իզմիրի մէջ նոր բերքին գինն է 61։ Գոպէ Սէֆ.— 3 անտուկ էնկիւրի դեղին ծախուեցաւ օխան $13-15^1/_2$ ղր.էն, 12 պարկ ոբֆիւ օխան $5^1/_2$ ղրուչէն։ Նոր բերքէն 2 ամիսէն կ'ժամանեն։ Պատրաստ կայ 1700 պարկ։ Մահմուտիէ,—Օխան 60-200 ղր.։ Սալէպ.— Օխան $12^1/_2$-$15^1/_2$ ղր.։ Դեղին Մէղրամոմ.— 19-$19^1/_2$ ղր.։ Դեղին Ճերեմ.—Օխան $1^1/_2$-$3^1/_4$ ղր.։ Գեղարդ.—Օխան 5.$5^1/_2$ ղր.։ Մորե.— 5000 Նապատաղի մորթ ծախուեցաւ 100 հատը 105 ղր.էն մէճիտիէն 20էն։ Ընկոյզ.—Օխան 36-40 փարա. Կոզին.—կենդիները 94-95 ղր.։ Մողէզին.—կենդիները 30-60ղր.։ Պոտղ.—Գործ չեղաւ։ Նաղ.— 5-$5^1/_2$ ղր.։ Զամիդ.—Օխան 20 փրէն $4^1/_2$ ղր.։ Թո-ղ.—$1^1/_2$-$3^1/_4$ ղր. օխան։ Մոռոքիա.— Օխան 22-45 ղր.։

ԱՅԾՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ

ՍԻՆԿԷՐ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԱՄԲՈՂՋ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ

ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ Կ. ՆԱՅՏԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Ի ԴԱԻԱՌՈՒ ԵՒ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

ԲՕՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ

Հաչէ, հարբուխէ, լտնկէ կարճատենէն, ընկերգելըճեան պէմ, Լէյ.

Այս թանկագին դեղը տարօրինակ յատկութիւն ունի անմիջապէս ոտիվելու հարբուխը, հազը, կոկորդի ցաւը, գժուարաշնչութիւնն, եւլն։ Իր ազդեցութիւնը կ'ընէ կարծրացած մաղասը կակուղցնելով եւ արտաքսումը դիւրացնելով։ Կոկորդի անհաճոյ խտխտումներով զբչեր ցերեկ հազացող եւ հանգիստը կորսնցնող անձինք կը հանգստանան եւ մէկ չիլը բաւ է հիւանդութիւնը բուժելու։ Այս անման գեղ հրաշքներ կը գործէ չնչարգելութեան, հինցած հազի, էնֆլուէնցայի եւ ուրիշ պարագաներու մէջ։

ՎԿԱՅԱԳԻՐ

Սաորագրեալս, Թուրչուճը Հագը էֆ., բնակեալ Տօլմա-Պահչէ, թիւ 25, կը վկայեմ որ 40 տարիէ ի վեր չնչարգելութենէ տառապելով համաչափ բժիշկներուն դիմեցի եւ չատ տակ վատնեցի, բայց օգուտ չտեսայ. հիւանդութիւնն օրէ օր աստկացաւ։ Ինչ ընելիքս չէի գիտեր, երբ բարեկամներ խորհուրդ տուին որ դիմեմ կալաթա, Վոյվոտայի պահակատնին քով, թիւ 95-97, Պ. Եւ. Քարանեան անգլ. վաճառատունէն։ Հոն ծախուած «ԲՕՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ»ը գործածեցի եւ 3 ամիսէն կատարեալ բժշկուեցայ։ Եւ զայս հրատարակելը մարդասիրական պարագ կը համարիմ։ Կ. Պոլիս, 4 ապր. 92. Սարգր. ԷՍԱՏ ՀԱՒԱԴԸ

Ընդ. Մթերանոց Էմմունա Քարաւանայի անգլ. վաճառատունը կալաթա, Վոյվոտա փողոց թ. 95-97։ կը գտնուի նաև բոլոր դեղարաններէն և դեղավաճառաց քով։

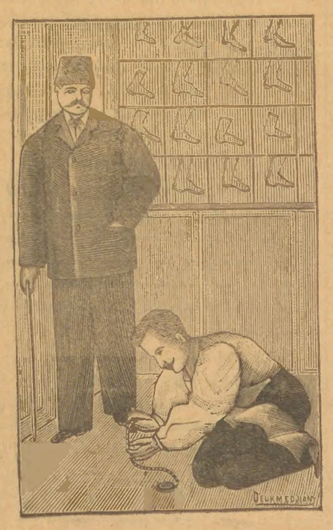

ԿՈԶՄՈՋ Յ. ՊԷՅԼԻԿՃԵԱՆ
(ԳՕՇԿԱԳԱՐ)

Կ. Պոլիս, Սիրքէճի, Համիտիյէ փողոց, Եալտըզ Օթէլի կից, Բէօհրիւլիւ Խանին (նախորդ Տուլումբայի) դիմացը թիւ 12.

Կօշիկներու սոյն գործարանը կ'մրցի ճաշակի մասին. Նախնական նիւթերը Ֆրանսական ընտրը գործարաններէ բերել տալով, կ'պատրաստէ ֆրանսական, անգլիական և օսմանեան ճաշակով, ամառային և ձմեռնային տեսակ տեսակ կօշիկներ, չափս վրայ կամ պատրաստ։ Մանավանդ թամբ կ'դարմանէ (նալը) կոչկոտ ունեցող ոտքեր. մասնաւոր կօշիկ պատրաստելով կ'նաւասրեցնէ կաղ ոտքեր և մանկտիներու օրօրոցի մէջ ծագ ոտքերուն մէկ զոյգ կօշիկ պատրաստելով ապագայ անպատեհութենէ բոլորովին զերծ կ'պահէ։ Կ'վաճառէ արժան և ոչ ածան գներով։ 20—7

ՔԻՒՆԱՐՍ

ՇՈՒՐԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըբո-լէ և Արքեոլէյ փլէս

ոչխար երկու անգամ բանող լոկոմոտիւ

Անուանք	Թիւս	Անուանք	Թիւս
Ումպրիա	7718	Սամարիա	3574
Էարուբիա	7718	Մարաթոն	2403
Սերվիա	7391	Ագլաս	2393
Ուրանիա	7268	Սարակոսա	2166
Բավոնիա	5587	Թարիֆա	2246
Սէֆիլոնիա	5517	Բալմիրա	2144
Կալիա	4809	Թրինիտատ	1899
Սայֆա	4557	Մօրգագօ	1855
Ալէբբօ	2143	Պրինթիչ Ռուին	735
Քէսար	1876	Քարինդիա	5598
Շէրպուրը	1614	Սիլվանիա	5598
Կադալոնիա	4845	Համպանիա	12950
Պոթնիա	4531	Լուքանիա	12950

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՅՈՒԼԻ գործակատար
Ալիքսիատիս խան, թիւ 4
Ղալաթիա

ՄՈՄ

ՇՈՒՐԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըբո-լէ և Մ'ՔԼԷՐԻՉԱՒԻ փլէս բանող լոգէնոսէր

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Ամասիա	3500	Թիպս	2500
վամէս	3500	Մարէօթիս	2500
Մէնիւս	3500	Նէրվիս	2500
Անիւպիս	3000	Բէբա	2250
Ապօր	3000	Օսիրիս	2250
Անօբիւս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3550	Կասքոյի	1500
Ֆարօս	2750	Կինէն	1500

Բէբա չոգենաւը, Նաւապետ Ուլիզ, մեկնուս 11ին Լիվըրուլէ հոս կ'նանի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒՒԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՔՄՄ ՄՈՄ և ԸՆԿ.
34, Ճէյմս Սթրիթ, Լիվըրուլ

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ԲԻԶԱՆԴԻՈՆ ՓՔՋԻՃՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ «ԲԻԶԱՆԴԻՈՆ», ՕՐԱԳՐՈՒԹ
Կ. Պոլիս, Նº 38, Պալը Ալի Ճաուխ

ՅՕՐԻՑ ՕՆԷ ԿԵՆԱՑ ՊԱՏՐԱՐՆԵՐԸ

ՏՈՓՂՈՒՐ ՌԱՄՕ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

Ա՛յս բառերուն հանդիպ, Բոնշիկա իր հասակը չտկնց ահարկու կերպով, և մինչ մեզապարտ յիշատակին սոսկումն իր աչաց մէջ կ'արտափայլեր, ըսաւ.

—Ի՞նչէն դիտէք։

Ռամօ զարմանօք անոր երեսը նայեցաւ։ Բայց Բոնշիկա առանց կենդանւոյ, յարեց.

—Ամէն բան կը խոստովանի՞ր ձեզ։ Իր կենաց վերջին պարագաներուն տեղեա՞կ էք։ Շատ յանդգնութեամբ հատատական պատասխան կուտաք, ինչպէս միշտ։

Ռամօ յօնքերը պռատց և սկսելով խռովի, ըսաւ.

—Ինչ որ ինէ պահած էր, ձեզ յայտնելու այդ վստահութիւնն ունեցած էր։

—Խնդիրն անոր վրայ չէ թէ ինչ բան կրցած է յայտնել կամ ծածկել մեզ կամ ուրիշներու, պատասխանց դեռատի կինն անվհներ, այլ անոր վրայ թէ ինչ բան կ'ուզէր խոստովանիլ իր վերջին վայրկեաններուն։ Մ'հւքալ գիտեմ թէ ձ'ը, ազատախոհներուդ համար, այս կրօնական արարողութիւնք ծաղրելի են։ Բայց մեզ, կաթոլիկներուս համար, էական և վճռական են։ Կրօնքին օգնութիւնները վլացէք ձեր անձին համար՝ եթէ դերագոյն ժամուն ունենաք այս մխոթութիւնը, բայց ձեր հեղինակութեամբ մի՛ զրկէք ձեր նմաններէն մին ա՛յն բանէն որ կենաց վախճանը պիտի գաղցրացնէ, մանաւան անոքը պիտի գիւրացնէ եւ պիտի ապահովէ անոր մեւքն ի յաւիտենական երանութիւն։ Ուրիշին խղճին տէրը դուք չէ՛ք, չէք կրնար ձեր կամքը դնել անոր կամքին տեղ, և այդպիսի բռնակալութեան մը մանաւոր լծելով, ոճիր մը պիտի գործէք, կը լսե՛ք, հրէշային ոճիր մը։

—Ո՛ւղ այդպէս ըլլայ։ Անոր պատասխանատուութիւնը կ'ընդունիմ։ եթէ ձեր Աստուածը դոյութիւն ունի, Թո՛ղ պատժէ զիս եւ բարեկամիս մեղքերուն թողութիւն տայ։

—Ջեր հայհոյութիւնները զարհուրելի են, դուչց Բոնշիկա սոսկմամբ, երբ մահն աչքեան մօտ է ձեզ։

—Մա՛հն, ըսաւ Ռամօ խոր տրխութեամբ մը։ Ա՛յո՛, այդ է որ կ'ահաբեկէ սիրտերը, մինչև իսկ լաւագոյն կերպով մխուած սիրտերն։ Եւ սակայն ամէն թշուառութեանց վախճանն այդ չէ՞։ Ո՛հ, հեք սիրելի եակ, որ կը տապալիս և կը տոչորիս հոգեվարքի ցաւոց մէջ, կ'ուզեն որ բարոյական սոսկալի տագնապով մը կրկնապատկեմ մարմնական դըժնեայ տանջանքդ։ Մինչ դուն տառապանքիդ դադրելուն կը բաղձաս, ինէ կը պահանջեն որ տեւել տամ դայն մինչեւ վերջին շունչդ։ Բայց անխռով եղէ՛ր։ Պիտի չհատանիմ ադոր։ Պիտի ննջես, բարեկամ, և այս քեզ համար պիտի ըլլայ հանգստութեան սկիզբն։ Հոգեվարքիդ վրայ պիտի գիմամ և փոխանակ գայն երկարելու, պիտի վերջացնել տամ մտաց յաչխատկութեան մէջ։ Չեմ գիտեր թէ անդենական կեանքն ինչ կը վերապահէ քեզ, բայց գէթ հայթայթած պիտի ըլլամ քեզ ներկայ ժամուն բոլոր քաղցրութիւնները։ Չեմ ուզեր աչագդ մէջ կարդալ անծանօթին արհաւիրքը։ Պիտի ննջես, և երբ պիտի արթննաս, եթէ զարթնուս, այն ատեն պիտի հասկնաս թէ ո՞րչափ սիրած եմ զքեզ։

Ա՛յս պահուս Ռամօ կերպարանափոխ երեսցաւ յաչս Բոնշիկայի։ Դէմքին վրայ կը փողփողէր իր բարեկամութեան վսեմ խանդն։ Իր ակնարկին մէջ ունեցաւ գրեթէ երկնային հաւատքի մը ճառագայթումը։ Մեռնողին տեղը պատրաստ էր կրելու բոլոր տանջանքներն։ Իր խռովագատանքը կուտար իրեն ա՛յնպիսի բարոյական ոյժ մը որուն ոչ մէկ